

Konkursboets ansvar för miljöskador

Miljöbalken ställer stora krav på verksamhetsutövare att vidta åtgärder till undvikande av miljöskador. Åtgärder kan vara preventiva eller reparativa. Huvudregeln är att det är verksamhetsutövaren som bär ansvaret. Det är dock inte alltid så enkelt att avgöra vem som ska betraktas som verksamhetsutövare, särskilt inte när verksamhetsutövaren försatts i konkurs.

DISKUSSIONEN KRING konkursbons ansvar för miljöskador har i flera fall rört frågan om betydelsen av att konkursboet inte fortsatt att bedriva verksamheten. I ett fall från 2007 som avsåg ett pappersbruk i konkurs uttalade domstolen att ett konkursbo endast kan bli ansvarigt om det genom sin verksamhet bidrar till föroreningen.

Av domen framgår dock att konkursboet – även om det inte bedriver någon verksamhet – kan göras ansvarigt om boet har rådighet över det objekt som ska efterbehandlas. Dessa uttalanden tyder på en sträng syn på ansvarets omfattning.

I ETT ÄLDRE RÄTTSFALL ges stöd för att även ålägga ett konkursbo preventiva åtgärder. I det fallet hade konkursboet övertagit förvaltningen av ett företag som bedrev ytbehandling.

Då konkursboet övertog förvaltningen förvarades tunnor med miljöfarligt avfall på fastigheten vilken var kraftigt förorenad.

Tillsynsmyndigheten förelade konkursboet att forsla bort tunnorna (pre-

Vilket ansvar har ett konkursbo för miljöskador? Viktor Gustafsson på Nordic Law rediger ut begreppen och visar på utfallet i några klagörande rättsfall.

ventiv åtgärd) samt att sanera marken (reparativ åtgärd).

Koncessionsnämnden godkände den delen av föreläggandet som avsåg preventiva åtgärder men upphävde föreläggandet avseende saneringen.

Vad gällde de preventiva åtgärderna resonerade nämnden att kostnaden för dessa skulle belasta konkursboet i vilket fall som helst, då tunnorna skulle sänka fastighetens värde motsvarande bortforslingskostnaden.

Vad gällde de reparativa åtgärderna ansåg nämnden att konkursboet inte

fortsatt att bedriva verksamheten. Boet förvaltade endast tillgångarna för borgenärernas räkning och kunde därmed inte ses som verksamhetsutövare.

DET ÄR INTE MÖJLIGT att lämna något entydigt svar på frågan om konkursbos ansvar för miljöskulder. Klart är att såväl preventivt som reparatoriskt ansvar kan aktualiseras. Bedömning får göras från fall till fall. Ovanstående redovisade fall kan användas som vägledning för en bedömning.

VIKTOR GUSTAFSSON

Läser du det finstilla i avtalen?

En rykande färsk hovrättsdom ger vägledning för tolkning av "finstilla villkor". Bland annat har Hovrätten valt att underkänna hänvisning till villkor på hemsida.

I MÅNGA AVTALSSITUATIONER förhandlar parterna om pris och kommersiella villkor. De mer juridiska villkoren hanteras istället utanför förhandlingen. Oftast hänvisar parterna (eller part ensam) till standardvillkor eller företags egna försäljningsvillkor.

Målet gällde ett företag som beställt informationstjänster av en leverantör. Då ordern bekräftades hänvisade leverantören till sina allmänna villkor på hemsidan. Avtalstiden var enligt orderbekräftelsen tolv månader. Efter tolv månader erhöll företaget en ny fak-

tura av leverantören om ytterligare tolv månader. Företaget bestred fakturan och avtalet med hänvisning till att avtalet varit tidsbestämt. Leverantören motsatte sig bestridandet då företaget inte sagt upp avtalet enligt de allmänna villkoren. Tingsrätten ogillade talan då uppsägning inte skett enligt de allmänna villkoren. Beslutet överklagades till hovrätten.

HOVRÄTTEN KONSTATERADE att om förhållandet rört en konsument, så hade avtalsvillkoren inte varit gällande. Därefter betonade Hovrätten vikten av att ställa krav på tydlighet när det gäller finstilla avtalsvillkor. Hovrätten pekade på den avtalsrättsliga principen om krav på inkorporering av allmänna villkor i avtal och om tolkning till nackdel för

den som utfärdat villkor som det råder otydlighet kring. Företaget skyddades mot förlängningsklausulen och behövde inte betala för någon ny avtalsperiod.

Av domen följer således att de finstilla villkoren skall som utgångspunkt tas med i själva avtalet. Detta kan ske genom tillräckligt tydlig hänvisning om villkoren är allmänt kända eller allmänt tillgängliga (typ standardvillkor). Det räcker dock inte om företaget väljer att tillämpa sina egna standardvillkor. Av domen kan man utläsa att hela avtalet i sådant fall skall presenteras för motparten och eventuellt behöver motparten dessutom godkänna hela avtalet.

JAKOB NORTOFT

AD-dom: VAB får räknas bort från semestern

NÄR EN ARBETSTAGARE har semester och barnet blir sjukt kan inte arbetsgivaren vägra att räkna av dagarna från semestern. Det finner AD i en dom under våren.

Kvinnan hade anmält vård av sjukt barn en dag in på semestern till Försäkringskassan och sin arbetsgivare, till vilka hon även meddelade att hon ville avbryta semestern.

Efter att arbetsgivaren vägrat detta uppstod tvist mellan facket och arbetsgivaren. AD menade att arbetsgivaren brutit mot såväl semesterlagen som kollektivavtalet, och tillerkände kvinnan ett skadestånd om 30 000 kronor.

Framgång i Marknadsdomstolen

Nordic Law har genom bland annat Patrick Andersson framgångsrikt biträtt SE360 i marknadsdomstolen. SE360 svarade mot Svenska Fotografers Förbund (SFF). Målet gällde konkurrensförbud som SE360 enligt avtal tillämpade mot dess kontrahenter. SFF yrkade att domstolen vid vite skulle förbjuda SE360 från att använda de i målet aktuella konkurrensförbuden. SE360 invände med hänvisning till att konkurrensförbudet var skäligt och nödvändigt. Domstolen ogillade SFF's talan i dess helhet.

Nordic Law partner i ÖIS

Sedan årsskiftet är Nordic Law partner i Örgryte Idrottssällskap. Vi har genom ett prova-på-partnerskap förra hösten insett värdet i nätverket ÖIS. Inom ramen för partnerskapet anordnar ÖIS sin Partnerbörs fyra gånger per år.

Partnerbörsen har till syfte att erbjuda en naturlig handelsplats för de bolag som är partners till ÖIS. Att döma av deras undersökningar och av vår egen erfarenhet tjänar Partnerbörsen sitt syfte väl!

Ungefär 100 företag brukar delta vid varje Partnerbörs, och allt är anordnat med träffar efter deltagarnas förnamnda önskemål om bolag att träffa.

Vid Partnerbörsen har Nordic Law ofta möjlighet att ta med en gäst. Om du tror att detta kan vara av intresse för ditt företag, hör av dig till Patrick Andersson så berättar han mer!
pa@nordiclaw.se

Förslag om förenklingar i aktiebolagslagen inlämnat

Vi har tidigare skrivit om utredningen om ett enklare aktiebolagslag. Utredningen har nu överlämnat sitt slutbetänkande "Förenklingar i aktiebolagslagen m.m." till regeringen. Utredaren föreslår en rad förenklingar och andra lättnader i aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen för i huvudsak de privata aktiebolagen.

FÖRENKLINGSARBETET HAR framför allt varit inriktat på de små aktiebolagens behov med förhoppning om att sänka de administrativa kostnaderna för dessa typer av bolag. Sammanfattningsvis föreslås bland annat följande förenklingar och lättnader:

- De obligatoriska uppgifterna i bolagsordningen begränsas och i stället införs dispositiva bestämmelser som blir gällande om det inte i bolagsordningen föreskrivs något annat.
- Aktiebrevens avskaffas.
- Kravet på styrelsesuppleant ska gälla endast om styrelsen har en ledamot.
- Kravet att fastställa en arbetsordning tas bort för privata aktiebolag.

- Kravet på skriftliga instruktioner om arbetsfördelningen mellan bolagsorganen tas bort för privata aktiebolag.
- Styrelseledamots mandattid ska i ett privat aktiebolag gälla tills vidare, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.
- Bosättningskravet för stiftare, styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktör, vice verkställande direktör, firmatecknare samt likvidator avskaffas.
- Privata aktiebolag ges ökade möjligheter att förvärva egna aktier samt att ge så kallade närstående lån samt förvärvs lån.
- För privata aktiebolag införs ett förenklat förfarande för att upplösa bolaget genom avregistrering som alternativ till frivillig likvidation.
- Tiden för kallelse på okända borgenärer i samband med likvidation minskas från sex månader till två månader.
- Antalet handlingar som ska ges in till Bolagsverket minskas något i vissa ärenden.
- Bolagsverket ökar sina informationsinsatser inom vissa områden.

I UPPDRAGET HAR även ingått att överväga behovet av en ny företagsform utan personligt betalningsansvar anpassad för näringsverksamhet i mindre skala. Betänkandet har kommit till slutsatsen att det för närvarande inte finns skäl att införa någon ny företagsform i svensk rätt.

Ett annat förslag i betänkandet går ut på att bestämmelserna i aktiebolagslagen om beslutsordning för ersättning till ledande befattningshavare i aktiemarknadsbolag tas bort och att frågorna i stället hanteras genom självreglering, lämpligen genom Svensk kod för bolagsstyrning. Detsamma gäller bestämmelser om information avseende sådana ersättningar i olika årsredovisningslagar.

Förslag har även lämnats om att i lagen om handelsbolag och enkla bolag införa en bestämmelse om särskild preskription av en bolagsmans ansvar för bolagets förpliktelser efter bolagsmannens utträde ur bolaget.

ANDERS KINNTORPH

Ny varumärkeslag från årsskiftet

Vid årsskiftet träder en ny varumärkeslag i kraft. Den nya lagen ska ersätta den nuvarande varumärkeslagen från år 1960 och den nuvarande kollektivmärkeslagen från samma år. Även 1974 års firmalag genomgår viss förändring.

DEN NYA LAGEN innebär att man inför ett nytt förfarande för hävning av registrerade varumärken och firmor. Avsikten är att det ska bli enkelt och billigt att häva registreringar som innehavaren inte längre har något intresse av.

Ansökan görs hos registreringsmyndigheten, vilket i dagsläget är Patent- och registreringsverket, PRV.

Handläggningsreglerna i den nya varumärkeslagen i övrigt utformas så

att de blir tydligare att följa och möjliggör en effektiv handläggning av registreringsärenden. En ansökan om registrering av ett varumärke ska kunna avslås delvis, något som redan tillämpas i flera andra EU-länder. Invändningsfristen förlängs från två till tre månader.

Det blir också möjligt att snabbare och enklare avgöra invändningar som är uppenbart ogrundade, har allvarliga brister eller har gjorts av någon som inte är berörd av registreringen.

FÖRSLAGET INNEBÄR dessutom att den nya varumärkeslagen ska utformas så att det blir möjligt för Sverige att tillträda Singapore-konventionen om varumärkesrätt (Singapore Treaty on the Law of Trademarks) från år 2006. Det

övergripande syftet med konventionen är att harmonisera formaliabestämmelser med andra länders ansökningsförfaranden och att främja förenklade handläggningsrutiner.

Utöver de sakliga förändringarna har en övergripande språklig och redaktionell modernisering av det varumärkesrättsliga regelsystemet gjorts. Lagen har också gjorts mer överskådlig. Förändringarna i firmalagen innebär att reglerna däri samordnas med reglerna i varumärkeslagen. Den nya varumärkeslagen och övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

JAKOB NORTOFT

Nya mark- och miljödomstolar

Miljömål, mål enligt plan- och bygglagen och fastighetsmål ska handläggas av fem nya domstolar. Detta föreslås av regeringen i en ny proposition. Syftet är att förenkla, samordna och effektivisera handläggningen och domstolsprövningen. Namnet på de nya domstolarna blir inte oväntat mark- och miljödomstolar.

TILL DE NYA DOMSTOLARNA förs de mål som enligt nuvarande ordning handläggs i miljödomstol, huvuddelen av de mål enligt plan- och bygglagen som enligt nuvarande ordning handläggs i förvaltningsrätt och hos regeringen samt huvuddelen av de mål som enligt nuvarande ordning handläggs i

fastighetsdomstol. De mål som handläggs i mark- och miljödomstolarna ska överklagas till den nuvarande Miljööverdomstolen. Den domstolen föreslås ändra namn till Mark- och miljööverdomstolen.

REGERINGEN HAR INTE för avsikt att ändra placeringen av domstolarna, utan de nya mark- och miljödomstolarna föreslås vara belägna på de orter där de nuvarande miljödomstolarna ligger. Domkretsarna bör i stor utsträckning följa de nuvarande miljödomstolarnas domkretsar men bör vila på en indelning i län och kommun.

I propositionen föreslås också en ny lag om mark- och miljödomstolar, innehållande bland annat regler om forum

och domstolarnas sammansättning. När det gäller handläggningen innebär förslaget att rättegångsbalkens regler som utgångspunkt ska gälla för de mål där mark- och miljödomstol utgör första instans, medan bestämmelserna i lagen (1996:242) om domstolsärenden som utgångspunkt ska gälla i de mål som har överklagats till en mark- och miljödomstol. Därutöver föreslås regler om prejudikatbildningen för de mål som ska handläggas i mark- och miljödomstolarna.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 2 maj 2011.

MAGNUS BERG

På väg mot en mobil värld

NÄR JAG FÖRRA SOMMAREN lite motvilligt uppgraderade min befintliga arbetstelefon från en hederlig gammal svensk-japansk till en lite mer modern variant med ett äpple på baksidan, var den dominerande tanken "äh nej, ska jag behöva lära mig nåt nytt?". Och jag är 29 år gammal. 28 år ung var jag då.

Den enda fördelen jag kunde se då var att jag kunde ladda ner Lightsaber-applikationen och göra entré på kontoret på ett sätt som skulle göra varje Star Wars-entusiast utan iPhone grön av avund. För er som inte förstod ovanstående rekommenderar jag starkt att applikationen görs till del av ert liv. Glöm funderingar som Jack Nicholsons i Livet från den ljusa sidan. Förkasta "maybe". This is as good as it gets!

EFTER ETT PAR månader var det för mig en gåta att jag klarat mig så länge utan min nya telefon. Kalender och e-post samlat på ett och samma ställe, all information jag någonsin kunde behöva fanns numera tillgänglig i min hand. Jag kunde till och med boka biobiljetter, få aktuell väderleksrapport, kolla på SVT och kontrollera mina sovvanor.

Jakob Nortoft = framtiden, framtiden = Jakob Nortoft. Framtiden kan i och för sig i detta sammanhang även likställas med verkligheten. En mobil värld, där allt fanns tillgängligt i min handflata. Inte minst blev även jobbet som jurist lite enklare och roligare.

UNDER DEN SENASTE tiden har jag haft förmånen att jobba med ett antal företag med verksamhet inom den mobila världen. De utvecklar morgondagens mjukvara, applikationer och affärsmodeller för den mobila sektorn. Genom arbetet har jag fått en spännande inblick i dagens och morgondagens teknik.

Trots alla framsteg som skett sedan yuppies vandrade upp och ner för gatorna med vad som liknade resväskor med lurar och antenner står vi fortfarande någonstans i början av utvecklingen. Och den går snabbt.

En av Google-cheferna noterade häromdagen att det mobila surfandet ökat åtta gånger snabbare än vad internetsurfande via PC gjorde i motsvarande utvecklingsfas för ett antal år sedan.

JAKOB NORTOFT

Läs mer på www.nordiclaws.se

nordic law

ADVOKATER • ATTORNEYS AT LAW

Vår spetskompetens inom affärsjuridik gör att vi är ledande rådgivare åt tillväxt- och entreprenörsföretag i Syd- och Västsverige. Vi har kontor i Göteborg och Malmö.

Besöksadress: Mässans gata 18
Box 5043, 402 21 Göteborg, 031-81 51 00

Skeppsbron 11, 211 20 Malmö, 040-611 37 30

www.nordiclaws.se